

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 13 februari 1941 kl. 5 e. m.

*Konstitutionsutskottets memorial med uppgift å vilande förslag till
ändrad lydelse av § 63 regeringsformen och § 39 mom.
1 riksdagsordningen m. m.*

Till grundlagsenlig behandling får utskottet härmed för riksdagen anmäla följande vid 1940 års lagtima riksdag jämlikt § 64 riksdagsordningen såsom vilande antagna förslag till ändringar i rikets grundlagar.

1) Förslag till ändrad lydelse av § 63 regeringsformen och § 39 mom. 1 riksdagsordningen.

Regeringsformen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

§ 63.

§ 63.

Dessutom böra, för oförutsedda händelser, tvenne särskilda tillräckliga summor anslås och till utbetalning å riksgäldskontoret anvisas; den ena att vara tillgänglig, då Konungen, till rikets försvar eller andra högst viktiga och angelägna ändamål, sedan hela statsrådets tankar däröver blivit inhämtade, finner den vara oundvikligen nödig; den andra att, vid infallande krig, av Konungen lyftas, sedan Han statsrådet in pleno hört och riksdagen sammankallat. Riksdagens förseglade anordning å sistnämnda summa må ej förr brytas, eller summan av fullmäktige i riksgäldskontoret utbetalas, än sedan riksdagskallelsen blivit i allmänna tidningarna kungjord.

1:o. Varje lagtima riksdag skall, efter förslag av Konungen, i den ordning, som gäller för riksstatens reglerande, antaga beredskapsstat för försvarsväsendet, upptagande de särskilda anslag, som vid krigsfara eller krig, vari riket befinner sig, erfordras för upprätthållande av dess fred och oberoende. Riksdagen må därvid bestämma, att anslag ej får tagas i anspråk, förrän riksdagskallelse utfärdats.

Under tid, då riksdag ej är samlad, eller inom tio dagar från dess öppnande må Konungen efter rådplägning med utrikesnämnden fastställa förskottsstat, upptagande anslag, som uppförts å beredskapsstaten.

Förskottsstaten gäller, där ej annat av riksdagen beslutes, till och med trettionde dagen från riksdagens öppnande.

2:o. Riksdagen må i den ordning, som i mom. 1 sägs, antaga allmän be-

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

redskapsstat, upptagande de anslag, som kunna erfordras vid ekonomisk kris eller annat nödläge; och äger riksdagen därvid fastställa den ordning, i vilken Konungen må förfoga över de i beredskapsstaten uppförda anslagen.

Riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

§ 39.

§ 39.

1. Statsutskottet, som skall undfå del av Konungens angående statsverkets tillstånd och behov till riksdagen avlätna proposition och äga tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar, åligger att, i den mån det icke gäller jordbruksärenden, pensionsstaten eller riksdags- och revisionskostnader eller kostnader för riksdagens hus och riksdagens verk, granska, utreda och uppgiva statsverkets tillstånd och förvaltning samt föreslå vad till fyllandet av dess behov erfordras, varvid nödiga indragningar och besparingar böra iakttagas, så ock att föreslå beloppet av de summor, vilka, jämlikt 63 § regeringsformen, skola för särskilda händelser avsättas. Utskottet åligger därjämte att, antingen i den ordning § 47 stadgar gemensamt med eller eljest efter samråd med de övriga utskott, vilka handlägga statsregleringsfrågor, förslagsvis beräkna statsverkets ordinarie inkomster, uppgiva huru mycket bör genom bevilningar utgöras samt uppgöra förslag till riksstat.

1. Statsutskottet, som skall undfå del av Konungens angående statsverkets tillstånd och behov till riksdagen avlätna proposition och äga tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar, åligger att, i den mån det icke gäller jordbruksärenden, pensionsstaten eller riksdags- och revisionskostnader eller kostnader för riksdagens hus och riksdagens verk, granska, utreda och uppgiva statsverkets tillstånd och förvaltning samt föreslå vad till fyllandet av dess behov erfordras, varvid nödiga indragningar och besparingar böra iakttagas. Utskottet åligger därjämte att, antingen i den ordning § 47 stadgar gemensamt med eller eljest efter samråd med de övriga utskott, vilka handlägga statsregleringsfrågor, förslagsvis beräkna statsverkets ordinarie inkomster, uppgiva huru mycket bör genom bevilningar utgöras samt uppgöra förslag till riksstat.

Hänvisning: Kungl. Maj:ts proposition nr 239 till 1940 års lagtima riksdag.
Konstitutionsutskottets utlåtande nr 23 vid 1940 års lagtima riksdag.
Första kammarens protokoll den 8 juni 1940.
Andra kammarens protokoll den 8 juni 1940.

2) Förslag till ändrad lydelse av § 30 riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse.)

§ 30.

Vardera kammaren äger att bestämman påföljd av böter för den kammarens ledamot, som sig vid riksdagen ej i rätt tid inställer och därför ej visar laga förfall, eller som eljest, utan tillstånd av kammaren, från riksdagsöverläggningarna förfallolöst sig avhåller. Dessa böter tillfalla statsverket.

(Föreslagen lydelse.)

§ 30.

Befinner sig riket i krig eller krigsfara, må, om det finnes oundgängligen nödvändigt, Konungen och riksdagen gemensamt besluta, att val till riksdagen skall uppskjutas, dock högst ett år från det valet bort äga rum, och att valperiod, som skolat utlöpa, förlänges med ett år. Härvid må tillika bestämmas, att giltighetstiden för det val, som äger rum i stället för det uppskjutna, skall förkortas med ett år. Beslut, som här avses, må kunna upprepas.

För beslut av riksdagen, som i första stycket sägs, erfordras, att minst tre fjärdedelar av de röstande i vardera kammaren vid votering instämt i beslutet.

Förlängning av valperiod medför ej inskränkning i Konungens rätt att förordna om nya val.

Hänvisning: Kungl. Maj:ts proposition nr 299 till 1940 års lagtima riksdag.
Konstitutionsutskottets utlåtande nr 26 vid 1940 års lagtima riksdag.
Första kammarens protokoll den 12 juni 1940.
Andra kammarens protokoll den 12 juni 1940.

3) Förslag till ändrad lydelse av § 51 regeringsformen och § 34 riksdagsordningen.

Regeringsformen.

(Nuvarande lydelse.)

§ 51.

I de fall, då Konungen eller regenten eller statsrådet sammankallar riksdagen, fastställs tiden för dess sammanträde tidigast till *andra och sist till tjugonde dagen från den*, då kallelsen blivit uti allmänna tidningarna kungjord.

(Föreslagen lydelse.)

§ 51.

I de fall, då Konungen eller regenten eller statsrådet sammankallar riksdagen, fastställs tiden för dess sammanträde tidigast till *dagen efter den*, då kallelsen blivit uti allmänna tidningarna kungjord, och *sist till tjugonde dagen efter samma dag*.

Riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

§ 34.

§ 34.

Konungen låter offentligen kungöra den av Honom för riksdags öppnande bestämda tid, som *må utsättas till första eller andra söckendagen* efter riksdags början. På den — — — förslag framställa.

Då Konungen, — — — undersåtliga vörndad.

Konungen låter offentligen kungöra den av Honom för riksdags öppnande bestämda tid, som *ej må utsättas senare än å andra söckendagen* efter riksdags början. På den — — — förslag framställa.

Då Konungen, — — — undersåtliga vörndad.

Hänvisning: Konstitutionsutskottets memorial nr 16 vid 1940 års lagtima riksdag.
Första kammarens protokoll den 15 maj 1940.
Andra kammarens protokoll den 15 maj 1940.

4) Förslag till ändrad lydelse av §§ 58, 59 och § 60 mom. 1 riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

§ 58.

§ 58.

När proposition eller motion första gången i kammare förekommer, skall den, så framt ej kammaren *enhälligt* densamma genast till utskott förvisar, ligga på bordet till nästa sammanträde, då sådan hänvisning bör ske, därest frågan ej nedlägges eller, om den rör kammaren enskilt, eljest bliver avgjord. Varje ledamot äger i målet avgiva yttrande, vilket jämväl till utskottet överlämnas; men ej må därav remissen till utskottet uppehållas.

Är inom — — — ovillkorligen avgöras.

När proposition eller motion första gången i kammare förekommer, skall den, så framt ej kammaren densamma genast till utskott förvisar, ligga på bordet till nästa sammanträde, då sådan hänvisning bör ske, därest frågan ej nedlägges eller, om den rör kammaren enskilt, eljest bliver avgjord. Varje ledamot äger i målet avgiva yttrande, vilket jämväl till utskottet överlämnas; men ej må därav remissen till utskottet uppehållas.

Är inom — — — ovillkorligen avgöras.

§ 59.

§ 59.

Betänkande, som av ständigt eller i dess ställe särskilt tillsatt utskott avgivits, skall i bägge kamrarna för ärendets avgörande, så vitt ske kan,

Betänkande, som av ständigt eller i dess ställe särskilt tillsatt utskott avgivits, skall i bägge kamrarna för ärendets avgörande, så vitt ske kan,

(Nuvarande lydelse.)

samtidigt föredragas. Efter betänkan-
dets första föredragning skall detsam-
ma vila på bordet. Vid nästa före-
dragning, evad överläggning då äger
rum eller ej, *må det, på flera leda-*
möters förenade begäran, åter göras
vilande. Men då saken tredje gången
förekommer, skall den till avgörande
företagas.

Betänkande, som — — — är sagt.

Utskotts förberedande — — —
bordläggning begär.

§ 60.

1. När ärende skall slutligen av-
göras, böra därtill hörande handling-
ar uppläsas, så framt någon kamma-
rens ledamot sådant äskar. Ej må
något mål, däri överläggning ägt rum,
till slutligt avgörande företagas, förr-
än kammaren på talmannens hem-
ställan förklarat överläggningen slu-
tad.

Föreslagen lydelse.)

samtidigt föredragas. Efter betänkan-
dets första föredragning skall detsam-
ma vila på bordet. Vid nästa före-
dragning, evad överläggning då äger
rum eller ej, *skall det, så framt ej*
kammaren annorlunda beslutar, åter
göras vilande. Men då saken tredje
gången förekommer, skall den till av-
görande företagas.

Betänkande, som — — — är sagt.

Utskotts förberedande — — —
bordläggning begär.

§ 60.

1. Ej må något mål, däri över-
läggning ägt rum, till slutligt avgö-
rande företagas, förrän kammaren
på talmannens hemställan förklarat
överläggningen slutad.

Hänvisning: Konstitutionsutskottets memorial nr 14 vid 1940 års lagtima riksdag.
Första kammarens protokoll den 4 maj 1940.
Andra kammarens protokoll den 4 maj 1940.

Stockholm den 13 februari 1941.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: Herrar Hallén, Andersson i Ovanmyra, Oscar Gottfrid Karlsson, Sandegård,
Holmström, Källman, Per Andersson, Thulin, Herlitz, John Björck, Fredrik
Ström, John Gustavson, Lindmark, Fast, Nordström, Nilsson i Göteborg,
Arnemark, Hällgren, Fält och Nilsson i Norrlångträsk.